

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska agenda cyfrowa – cyfrowe pobudzenie wzrostu w Europie”

COM(2012) 784 final

(2013/C 271/24)

Sprawozdawca: **Thomas McDONOGH**

Dnia 18 marca 2013 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska agenda cyfrowa – cyfrowe pobudzenie wzrostu w Europie”

COM(2012) 784 final.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 30 kwietnia 2013 r.

Na 490. sesji plenarnej w dniach 22–23 maja 2013 r. (posiedzenie z 22 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 156 głosami – 7 osób wstrzymało się od głosu – następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, że komunikat Komisji Europejskiej dotyczący przeglądu agendy cyfrowej skupia się na działaniach priorytetowych, tak pilnie potrzebnych dla ożywienia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

1.2 Gospodarka europejska przeżywa kryzys. Według Komisji wzrost PKB w UE-27 jest w najlepszym razie w stanie stagnacji i w 2013 r. zmniejszy się o kolejne 0,25 % w strefie euro. Bezrobocie osiągnęło nowy rekordowo wysoki poziom w lutym 2013 r.; w UE-27 bezrobotnych jest ponad 26 milionów osób, czyli 10,9 % siły roboczej⁽¹⁾. W dalszym ciągu najwyższa stopa bezrobocia – 26,4 % i 26,3 % – notowana jest odpowiednio w Grecji i Hiszpanii, zaś bezrobocie wśród młodzieży w UE-27 wynosi 23,5 %.

Komitet zgadza się z Komisją, że „ten wysoki poziom bezrobocia, niemożliwy do zaakceptowania, jest tragedią i Europa musi zaangażować wszystkie dostępne środki na rzecz tworzenia miejsc pracy i zrównoważonego rozwoju”⁽²⁾.

1.3 Mimo recesji gospodarczej gospodarka cyfrowa rozwija się szybko i powstają nowe miejsca pracy w tym sektorze. Branża ICT szacuje wręcz, że do roku 2015 pojawi się w niej 700 tys. wakatów z powodu niedoboru specjalistów ICT w Europie. Taka luka w umiejętnościach w czasach wysokiego bezrobocia jest bulwersująca.

1.4 Europa za wszelką cenę potrzebuje strategii w zakresie agendy cyfrowej, aby przyspieszyć naprawę gospodarczą i wygenerować zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, zwłaszcza w regionach UE, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji gospodarczej. Nadszedł właściwy czas na przeprowadzenie przeglądu strategii, aby nadać priorytet najważniejszym działaniom na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

1.5 Najważniejszym instrumentem, od którego zależy powodzenie agendy cyfrowej, są łącza szerokopasmowe. Z tego względu Komitet jest niezwykle rozczarowany decyzją Rady z lutego⁽³⁾, by ograniczyć w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2014–2020 budżet na infrastrukturę cyfrową i usługi w instrumencie „Łącząc Europę” z 9,2 mld do jedynie 1 mld EUR. Cięcia te eliminowałyby wsparcie WRF na rozwój łączy szerokopasmowych i miałyby najbardziej negatywny wpływ na biedniejsze regiony UE będące w mniej uprzywilejowanej sytuacji, co powiększyłoby rosnącą przepaść cyfrową.

1.6 Komunikat Komisji zawiera bardzo ambitny zestaw propozycji dotyczących likwidacji barier dla transformacji cyfrowej Europy. EKES oczekuje, że w odpowiednim czasie Komisja przedstawi do rozpatrzenia konkretne komunikaty na temat każdej z ważniejszych zaproponowanych inicjatyw; tylko wtedy możliwe będzie całościowe skomentowanie poszczególnych środków, ich możliwego wpływu oraz powiązanych z nimi kwestii.

1.7 Zważywszy na ograniczenia pod względem czasu i zasobów, EKES uważa, że zmiana ukierunkowania strategii w zakresie agendy cyfrowej powinna w szczególności uwzględnić następujące działania na rzecz pobudzenia wzrostu:

- zapewnienie przystępnych cenowo szybkich łączy internetowych dla wszystkich obywateli;
- zwiększenie integracji cyfrowej i podniesienie umiejętności korzystania z technologii cyfrowych;
- podnoszenie umiejętności ICT, niwelowanie luki w umiejętnościach ICT, tworzenie miejsc pracy i wspieranie przedsiębiorczości;

⁽¹⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Unemployment_statistics

⁽²⁾ <http://www.euractiv.com/socialeurope/commission-calls-unemployment-news-518852>

⁽³⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/135344.pdf

- budowanie zaufania i zwiększanie bezpieczeństwa cybernetycznego;
- ochrona prywatności i osobistego bezpieczeństwa on-line (szczególnie w przypadku dzieci);
- utworzenie karty cyfrowych praw użytkowników;
- zwiększenie zaangażowania wszystkich grup społecznych w kształtowanie i wdrażanie polityki;
- wdrażanie efektywnej strategii przetwarzania w chmurze, w tym odpowiednich regulacji;
- zwiększenie globalnej konkurencyjności w zakresie usług cyfrowych i ICT, by europejskie przedsiębiorstwa stały się liderami globalnego rynku kluczowych technologii i usług;
- stymulowanie synergii z europejskimi projektami GNSS, Galileo i EGNOS.

1.8 EKES z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie w komunikacie wielu działań, do podjęcia których Komitet wzywał w opinii w sprawie rynku cyfrowego jako siły napędowej wzrostu⁽⁴⁾ oraz w sprawie cyfrowego rynku wewnętrznego sprzyjającego włączeniu⁽⁵⁾, w tym łączności szerokopasmowej, interoperacyjności, bezpieczeństwa online, neutralności sieci i otwartego internetu, a także harmonizacji podatku VAT.

1.9 Ponieważ tak ważne jest wprowadzanie w całej UE szybkich łącz szerokopasmowych, Komitet wzywa Komisję, by zaleciła szereg instrumentów finansowania z myślą o wspieraniu przyspieszonych inwestycji w infrastrukturę szerokopasmową, zwłaszcza w sytuacji, gdy normalne zyski rynkowe są niewystarczające, by zachęcić inwestorów prywatnych.

1.10 Należy jak najszybciej wdrożyć innowacyjne rozwiązania takie jak technologie bezprzewodowe, aby przyspieszyć wprowadzenie łącz szerokopasmowych i zlikwidować rosnącą przepaść cyfrową między obszarami miejskimi i wiejskimi.

1.11 EKES pragnie, aby Komisja określiła, w jaki sposób dostęp do szybkich łącz internetowych może zostać uznany za powszechne prawo wszystkich obywateli, niezależnie od lokalizacji.

1.12 EKES podkreśla potrzebę pełnego włączenia ICT do wszystkich polityk edukacyjnych, aby nauczanie umiejętności korzystania z technologii cyfrowych i ICT było dostępne dla wszystkich obywateli przez cały cykl kształcenia⁽⁶⁾ i popiera działania na rzecz silnej świadomości technologii cyfrowych w społeczeństwie i gospodarce. Komitet uważa również, że zasadnicze znaczenie ma realizacja strategii propagujących równość płci w kształceniu w zakresie ICT.

1.13 Szczególną uwagę należy poświęcić potrzebie ukierunkowanych działań w zakresie umiejętności cyfrowych, szkoleń

dotyczących umiejętności ICT dla bezrobotnych oraz podniesienia kwalifikacji osób już należących do siły roboczej, które potrzebują nowych umiejętności, aby zachować stałe zatrudnienie w gospodarce cyfrowej.

1.14 Komitet wzywa Komisję, aby rozważyła w ramach opracowywania polityki w jaki sposób można wykorzystać publiczną infrastrukturę ICT, w szczególności zasoby szerokopasmowe i komputerowe w szkołach i bibliotekach, do wspierania szkoleń w zakresie umiejętności ICT i umiejętności cyfrowych w całej UE.

1.15 Zaufanie konsumentów ma kluczowe znaczenie dla stymulowania popytu na innowacyjne usługi cyfrowe. Zaufanie to wzrosło dzięki wprowadzeniu silniejszej ochrony legislacyjnej konsumentów, w tym poprzez egzekwowanie przepisów o niezgodności, jeśli konsumenci nie będą otrzymywać łącz szerokopasmowych o szybkości ogłaszanej przez dostawców usług internetowych.

1.16 Komitet ponownie wzywa Komisję do przedstawienia propozycji zmierzających do wprowadzenia europejskiego znaku zaufania dla przedsiębiorstw. Jak stwierdzono we wcześniejszych opiniach EKES-u⁽⁷⁾, ogólnounijny system certyfikacji i oznakowania dla sprzedawców internetowych mógłby zapewnić konsumentom powszechną ochronę przy zakupie towarów i usług w internecie, niezależnie od granic krajowych. Pomogłoby to MŚP w rozwoju transgranicznej działalności online.

1.17 Komitet odsyła Komisję do opinii EKES-u w sprawie „Otwarty internet i neutralność sieci w Europie”⁽⁸⁾ i zdecydowanie wzywa do jak najszybszego formalnego wcielenia zasady neutralności sieci do przepisów UE.

1.18 EKES pragnąłby, aby opracowano kartę praw cyfrowych dla wszystkich obywateli, w celu wzmocnienia ochrony konsumenta.

1.19 Komitet ponownie wzywa Komisję do uzyskania znaczącej synergii poprzez właściwe uwzględnienie programów GNSS w agendzie cyfrowej.

1.20 Jako że społeczeństwo cyfrowe rozwija się i coraz więcej usług publicznych o kluczowym znaczeniu jest świadczonych online, Komitet podkreśla potrzebę, by Komisja nadal zapewniała ukierunkowane wsparcie dla strategii, które mają na celu przyspieszenie włączenia cyfrowego w całej Unii. Szczególną uwagę należy zwrócić na włączanie obywateli znajdujących się w niekorzystnej sytuacji ze względu na niepełnosprawność, problemy z czytaniem i pisanem, wiek, możliwości finansowe lub płeć. EKES z zadowoleniem przyjmuje wskazanie liderów cyfryzacji w państwach członkowskich i oczekuje sprawozdań dotyczących skuteczności tej strategii.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, ss. 1–6.

⁽⁵⁾ CES273-2012_00_00_TRA_AC_PL.DOC.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 318 z 29.10.2011, ss. 9–18.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 54 z 19.2.2011, ss. 58–64.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, ss. 139–145.

2. Streszczenie komunikatu Komisji

2.1 Gospodarka cyfrowa wzrasta w tempie siedmiokrotnie wyższym niż tempo pozostałych elementów gospodarki, a 50 % całkowitego wzrostu produktywności pochodzi z inwestycji w ICT. W różnych sektorach w Europie pracuje ponad 4 mln pracowników ICT, a ich liczba wzrasta o 3 % rocznie pomimo kryzysu. ICT to niezbędna technologia transformacyjna, która wspiera zmiany strukturalne w sektorach takich jak energetyka, służba zdrowia, usługi finansowe, produkcja, usługi publiczne i edukacja. Jednak fragmentaryczne ramy polityki ogólnoeuropejskiej i bariery strukturalne hamują obecnie ten potencjał.

2.2 W komunikacie przedstawiono plany Komisji na rzecz wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie poprzez zmianę ukierunkowania agendy cyfrowej w kluczowych obszarach:

- ukończenie tworzenia **jednolitego rynku cyfrowego** ⁽⁹⁾ do 2015 r.;
- przyspieszenie **innowacji w sektorze publicznym** poprzez wykorzystanie instrumentu „Łącząc Europę” ⁽¹⁰⁾;
- przyspieszenie wprowadzenia **szybkich połączeń internetowych**;
- wdrożenie **strategii dotyczącej chmur obliczeniowych** ⁽¹¹⁾, co zmniejszy koszty ICT i wzmocni produktywność, wzrost i zatrudnienie;
- wdrożenie europejskiej strategii **bezpieczeństwa cybernetycznego** ⁽¹²⁾; Komisja proponuje również rozszerzenie światowego sojuszu przeciwko niegodziwemu traktowaniu dzieci w internecie w celach seksualnych ⁽¹³⁾;
- prowadzenie wielkiej koalicji na rzecz **umiejętności cyfrowych i miejsc pracy**, która będzie prowadzić skoordynowane działania na rzecz pobudzenia zatrudnienia i propagowania umiejętności ICT w całej UE;
- stworzenie bardziej przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność oraz wdrożenie planu działań na rzecz **przedsiębiorczości on-line**;

(oczekuje się, że dzięki wdrożeniu działań określonych w komunikacie w gospodarce w długiej perspektywie powstanie 3,8 mln nowych miejsc pracy)

- prowadzenie **nowej strategii przemysłowej w dziedzinie elektroniki**, przy czym finansowanie badań, rozwoju i innowacji należy skoncentrować na wymogach strategicznych w obszarze kluczowych technologii.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, ss. 69–73 oraz Dz.U. C 299 z 4.10.2012, ss. 165–169.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, ss. 116–119.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 76 z 14.3.2013, ss. 15–19 oraz Dz.U. C 24 z 28.1.2012, ss. 40–47.

⁽¹²⁾ JOIN(2013) 1 final.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 317 z 23.12.2009, ss. 43–48; Dz.U. C 48 z 15.2.2011, ss. 138–144; Dz.U. C 24 z 28.1.2012, ss. 154–158.

3. Uwagi ogólne

3.1 Dużo więcej trzeba zrobić, by osiągnąć efekt pozytywnego sprzężenia zwrotnego, o którym mowa w agendzie cyfrowej, powiązanie infrastruktur informatycznych, treści, usług, rynków i innowacji, by osiągnąć większą produktywność i wzrost. Jednolity rynek cyfrowy wciąż nie został urzeczywistniony, a tempo rozwoju infrastruktury i przeprowadzania reformy ustawodawczej znacznie się różni między państwami członkowskimi.

3.2 Gospodarka europejska przeżywa kryzys. Ponad 26 mln (10,9 %) osób w UE-27 jest bezrobotnych. Tragiczny stan gospodarki europejskiej kontrastuje na niekorzyść z sytuacją naszych konkurentów na świecie: bezrobocie w USA osiągnęło najniższy poziom od czterech lat i wyniosło tylko 7,7 % w styczniu; stopa bezrobocia w Japonii wynosi 4,3 %.

3.2.1 Najnowsze dane opublikowane przez Eurostat ⁽¹⁴⁾ również wskazują na znaczne różnice między państwami członkowskimi. W Austrii i Niemczech stopa bezrobocia wynosi jedynie odpowiednio 4,8 % i 5,4 %. Tymczasem w Grecji i w Hiszpanii przekracza ona 26 %.

3.2.2 Szczególnie wysokie jest bezrobocie wśród młodzieży poniżej 25 roku życia. Więcej niż jeden na dwóch młodych ludzi pozostaje bez pracy w Grecji (58,4 %) i w Hiszpanii (55,7 %).

3.3 W agendzie cyfrowej wytycza się ambitne cele w zakresie zasięgu łącz szerokopasmowych i ich szybkości. Wymaga to od państw członkowskich podjęcia działań, w tym przyjęcia przepisów prawnych, by ułatwić inwestycje w te technologie. Niemniej zdaniem Komisji ⁽¹⁵⁾ Europa pozostaje coraz bardziej w tyle w stosunku do swych konkurentów światowych, jeśli chodzi o infrastruktury szerokopasmowe. Inwestycje w szybkie sieci szerokopasmowe są przeprowadzane szybciej w części Azji i w Stanach Zjednoczonych, co prowadzi do znacznie większego zasięgu łącz i wyższej prędkości. W grudniu 2011 r. Korea Południowa przy 20,6 % abonentów na stu mieszkańców wykazywała najwyższy na świecie stopień wykorzystania światłowodów, dwukrotnie większy niż w najlepszej pod tym względem w UE Szwecji (9,7 %). Druga w kolejności jest Japonia z wynikiem 17,2 % światłowodów.

3.4 Włączenie cyfrowe powinno być prawem przysługującym wszystkim obywatelom, bez względu na ich status społeczny. Należy dołożyć szczególnych starań, by objęło ono tych obywateli, którzy znajdują się w niekorzystnej sytuacji ze względu na niepełnosprawność fizyczną, możliwości finansowe, wiek, problemy z czytaniem i pisanie lub płeć.

3.5 Dostęp do szybkich łączy szerokopasmowych musi zostać uznany za powszechne prawo obywateli UE. Komisja poruszyła kwestię ponownego włączenia łączności szerokopasmowej w ramach zobowiązania do świadczenia usługi powszechnej w 2010 r. ⁽¹⁶⁾ Należy pilnie zająć się tą kwestią, aby wspierać dobrobyt obywateli, zatrudnienie i włączenie cyfrowe.

⁽¹⁴⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Unemployment_statistics

⁽¹⁵⁾ SWD(2013)0073 (część 1).

⁽¹⁶⁾ COM(2008) 572 final.

3.6 Rządy powinny wszystkim zapewnić e-dostępność oraz umiejętność posługiwania się ICT. Komitet pragnie, by wszyscy obywatele mieli przez całe życie dostęp do możliwości kształtowania umiejętności informatycznych w celu ich wykorzystania w pracy i w życiu osobistym, a także w życiu obywatelskim.

3.7 Przepaść cyfrowa staje się coraz większa w kontekście łączy szerokopasmowych, gdyż obywatele są nie tylko pozbawieni dostępu do informacji, co ma miejsce w przypadku zwykłych łączy szerokopasmowych, lecz także do usług elektronicznych, takich jak e-zdrowie, e-edukacja i e-administracja, świadczonych przez internet, które są dostępne jedynie w ramach szybkich połączeń.

3.8 Europejska tablica wyników agendy cyfrowej⁽¹⁷⁾ oraz ostatnie dane Eurostatu⁽¹⁸⁾ wskazują, że przepaść cyfrowa powiększa się, a różnice między poszczególnymi państwami członkowskimi są duże. W 2012 r. 28 % gospodarstw domowych w UE-27 nie miało dostępu do łączności szerokopasmowej. Jednak w Niemczech, Finlandii, Szwecji i Wielkiej Brytanii ponad 80 % gospodarstw domowych posiada szerokopasmowy internet; podczas gdy w Bułgarii, Grecji, Włoszech i Rumunii liczba ta wynosi mniej niż 60 %. Ponadto 90 % gospodarstw domowych bez łączy szerokopasmowych znajduje się na obszarach wiejskich. 35 mln gospodarstw domowych na obszarach wiejskich nadal czeka na szybkie połączenia internetowe. O ile nie poświęci się należytej uwagi obywatelom mieszkającym poza ośrodkami miejskimi, będą oni w coraz bardziej niekorzystnej sytuacji pod względem społecznym i ekonomicznym.

3.9 Umiejętności cyfrowe i korzystanie z internetu są silnie związane z łącznością szerokopasmową. Podczas gdy 10 % mieszkańców Finlandii i Szwecji nigdy nie skorzystało z internetu, liczba ta wzrasta do ponad 40 % w przypadku Bułgarii, Grecji i Rumunii.

3.10 Reforma regulacji dotyczących projektowania, projektowania inteligentnych infrastruktur, zachęcanie do inwestycji i innowacyjnych technologii może przyczynić się do zmniejszenia przepaści w dziedzinie łączy szerokopasmowych. Niemniej obywatele także muszą działać odpowiedzialnie i ułatwiać rozwijanie szerokopasmowej łączności internetowej.

3.11 Zaufanie i zaangażowanie mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów agendy cyfrowej. Bez zaufania niewielki będzie popyt na pewne innowacyjne usługi, takiej jak e-handel i chmury obliczeniowe, charakteryzujące się wysokim potencjałem wzrostu. Aby umocnić zaufanie ważne jest, by przepisy prawne odpowiadały rozwojowi technologicznemu i rozwojowi transakcji na jednolitym rynku cyfrowym. Niestety sytuacja jest inna i w trybie pilnym trzeba dokonać postępów w zakresie tak istotnych działań, jak rozszczenia zbiorowe, do czego Komitet wzywał w opinii dotyczącej dyrektywy w tej sprawie w 2009 r.⁽¹⁹⁾

3.12 Zasadnicze znaczenie dla powodzenia agendy cyfrowej ma pełne zaangażowanie wszystkich grup społeczeństwa w opracowanie i realizację strategii oraz by były one właściwie

reprezentowane w procesie konsultacji. Niestety konsumenci i ogólnie obywatele są często niedostatecznie reprezentowani w dyskusjach na temat niektórych kluczowych kwestii. Komisja powinna więc podejmować większe wysiłki, by zapewnić równą reprezentację członków społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich forach.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Wobec tego, że rozwój łączy szerokopasmowych w całej UE jest tak ważny, Komitet wzywa Komisję do zaproponowania szeregu instrumentów finansowych służących przyspieszeniu tempa inwestycji w infrastruktury szerokopasmowe, których potrzeba Europie, zwłaszcza w chwili, gdy normalne zyski rynkowe są niedostateczne.

4.2 Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja skupia się na ograniczeniu kosztów zapewnienia infrastruktury szerokopasmowej. Zwraca uwagę Komisji na efekt mnożnikowy takiej redukcji kosztów dla gospodarki oraz jakości życia i wzywa wszystkie zainteresowane podmioty do nieustannych prac nad tą kwestią.

4.3 Komitet wzywa Komisję i państwa członkowskie, by pomogły szybko osiągnąć cel w zakresie zasięgu łączy szerokopasmowych poprzez pełne wdrożenie programu dotyczącego polityki widma radiowego⁽²⁰⁾.

4.4 Zapewnienie szybkich łączy internetowych musi obejmować sprawliwy i konkurencyjny dostęp nowych operatorów do infrastruktury, w przeciwnym razie oferta usług dla konsumentów będzie zniekształcona lub ograniczona pod względem jakości.

4.5 Komitet uważa, że ważny jest rozwój spójnych w całej UE i wykorzystywanych przez krajowe organy regulacyjne modeli kalkulacji kosztów dla szybkich łączy internetowych, co pomogłoby zapewnić powszechnie sprawiedliwe koszty naliczane według tych samych standardów.

4.6 Nowe miejsca pracy stworzone w gospodarce cyfrowej wymagają, by pracownicy byli zaznajomieni z technologiami cyfrowymi; często potrzebne są nawet konkretne umiejętności w zakresie ICT. Niestety nie udaje się w Europie wykształcić takiej liczby pracowników, jaka odpowiadałaby potrzebom rozwijającej się branży ICT. Mimo iż bezrobocie w UE osiąga rekordowe poziomy, branża ICT szacuje, że do 2015 r. pojawi się w niej 700 tys. wakatów. Należy pilnie zlikwidować tę lukę w umiejętnościach, podejmując w tym celu wszelkie konieczne działania nadzwyczajne.

4.6.1 W Programie na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia Komisja zobowiązała się opracować ogólnounijne podejście i instrumenty wspierające państwa członkowskie w pracach nad włączeniem umiejętności ICT i znajomości technologii cyfrowych do procesów uczenia się przez całe życie. Europa potrzebuje tego elementu strategii „Europa 2020”, aby bez opóźnień zrealizować jej założenia.

⁽¹⁷⁾ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>

⁽¹⁸⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/main_tables

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 128 z 18.5.2010, ss. 97–102.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 107 z 6.4.2011, ss. 53–57.

4.6.2 Wysoka stopa bezrobocia wśród młodzieży częściowo wynika z rozbieżności między polityką edukacyjną a potrzebami pracodawców. Państwa członkowskie w trybie pilnym powinny zająć się tym problemem i uwzględnić nowe programy w zakresie umiejętności ICT w cyklu nauczania szkolnictwa wyższego. Strategia kształcenia w dziedzinie ICT musi również propagować równość płci.

4.6.3 Dla osób już znajdujących się na rynku pracy coraz bardziej konieczne są umiejętności informatyczne, aby utrzymać wydajność i elastyczność zatrudnienia. Coraz większe jest też w przyszłości ryzyko niepełnego zatrudnienia, a nawet bezrobocia wśród pracowników, którym brak wymaganych umiejętności informatycznych. Wobec tego dla wydajności i konkurencyjności Europy istotne jest, by firmy i pracownicy współpracowali we wdrażaniu programów szkoleń w miejscu pracy w zakresie podnoszenia znajomości technologii cyfrowych i kwalifikacji informatycznych.

4.6.4 Ponadto w trosce o przeciwdziałanie poważnemu problemowi bezrobocia w Europie należy zwłaszcza opracować specjalne programy edukacyjne w zakresie umiejętności ICT i znajomości technologii cyfrowych, by ułatwić bezrobotnym powrót do płatnej pracy.

4.6.5 Zasoby szerokopasmowe i komputerowe w szkołach, bibliotekach i innych budynkach publicznych można by wykorzystać w ramach działań strategicznych do wspierania szkoleń w zakresie umiejętności ICT i umiejętności cyfrowych w całej UE.

4.7 We wcześniejszych opiniach Komitet wezwał do opracowania karty praw internetowych obywateli⁽²¹⁾. Choć EKES z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez Komisję Kodeksu praw internetowych UE⁽²²⁾, to jednak zdaniem Komitetu UE powinna przyjąć Kartę praw cyfrowych, aby zapewnić wyraźną ochronę wszystkich obywateli, do czego Komitet wezwał Komisję w swej opinii w sprawie *cyfrowego rynku wewnętrznego sprzyjającego włączeniu*⁽²³⁾.

4.8 Konsumenci w całej Europie skarżą się, że dostawcy usług internetowych nie zapewniają im połączeń internetowych o szybkości obiecanej w umowie. Niezgodność z umową oraz niezgodna z prawdą reklama podważają zaufanie do rynku cyfrowego. Problem ten należy rozwiązać za pomocą surowszego prawa i przepisów w zakresie egzekwowania go.

4.9 EKES podkreśla zasadnicze znaczenie urzeczywistnienia jednolitego rynku cyfrowego i rozwoju planu działań na rzecz handlu elektronicznego, Zielonej księgi w sprawie płatności realizowanych przy pomocy kart płatniczych, przez internet i za pośrednictwem urządzeń przenośnych oraz europejskiego programu na rzecz konsumentów.

4.10 We wcześniejszej opinii⁽²⁴⁾ Komitet zdecydowanie poparł zaproponowane rozporządzenie o ochronie danych

w UE. EKES ma nadzieję, że jak najszybciej przyjęta zostanie kompleksowa reforma przepisów dotyczących ochrony danych w UE. Ważne jest, by dyskusje dotyczące ogólnego rozporządzenia o ochronie danych uwzględniały jego ewentualny wpływ na inne obszary polityki. Zbyt restrykcyjne zobowiązania mogą ograniczyć możliwości wykorzystania danych z pożytkiem dla społeczeństwa i realizacji celów agendy cyfrowej (np. do monitorowania danych pacjenta, by przewidzieć rozwój konkretnych chorób, lub zarządzania energią za pomocą inteligentnej sieci).

4.11 Komitet ponownie wzywa Komisję do przedstawienia propozycji zmierzających do wprowadzenia europejskiego znaku zaufania dla przedsiębiorstw. Jak stwierdzono we wcześniejszych opiniach EKES-u⁽²⁵⁾, ogólnounijny system certyfikacji i oznakowania dla sprzedawców internetowych mógłby zapewnić konsumentom powszechną ochronę przy zakupie towarów i usług w internecie, niezależnie od granic krajowych. Zwiększyłyby to znacznie zaufanie konsumentów do cyfrowego handlu transgranicznego i pomogłoby MŚP w rozwoju transgranicznej działalności online.

4.12 Oprócz wdrażania ogólnoeuropejskiej interoperacyjności na potrzeby krajowych systemów elektronicznej identyfikacji, Komitet pragnąłby, aby Komisja rozważyła wprowadzenie systemu dobrowolnej identyfikacji elektronicznej dla wszystkich obywateli UE, aby zapewnić identyfikację elektroniczną potwierdzoną przez UE dla transakcji handlu elektronicznego.

4.13 Aby stymulować gospodarkę cyfrową, państwa członkowskie i władze regionalne powinny promować bezpłatny dostęp do WiFi (hotspoty) w miejscach publicznych.

4.14 Choć Komitet z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący przyjęcia zalecenia w sprawie zachowania otwartego internetu dla konsumentów, EKES zdecydowanie wzywa do jak najszybszego formalnego wcielenia zasady neutralności sieci do przepisów UE. Komitet zwraca uwagę Komisji na opinię EKES-u w sprawie *otwartego internetu i neutralności sieci*⁽²⁶⁾, w której wyjaśnia się, że neutralność sieci ma na celu zapewnienie tego, by firmy świadczące usługi internetowe tak samo traktowały wszystkie podobne źródła danych internetowych, bez dyskryminacji motywowanych ewentualnymi korzyściami.

4.15 Wykorzystanie chmury obliczeniowej zwiększa potrzebę ochrony ogółu społeczeństwa, danych i życia prywatnego jego członków, w szczególności gdy dane europejskich konsumentów i przedsiębiorstw są przechowywane poza UE lub przez przedsiębiorstwa spoza UE. EKES odsyła Komisję do swojej niedawnej opinii w sprawie strategii w zakresie chmury obliczeniowej⁽²⁷⁾, w której zachęca Komisję do wzmocnienia ram regulacyjnych dotyczących:

— ochrony danych i prywatności;

— dostępu władz krajowych do danych;

⁽²¹⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, ss. 1–6.

⁽²²⁾ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/pl/code-eu-online-rights>

⁽²³⁾ CES273-2012_00_00_TRA_AC_PL.DOC.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, ss. 90–97.

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 54 z 19.2.2011, ss. 58–64.

⁽²⁶⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, ss. 139–145.

⁽²⁷⁾ Dz.U. C 76 z 14.3.2013, ss. 59–65.

- monitorowania danych i rozstrzygania sporów między użytkownikami i dostawcami;
- przenoszenia danych i interoperacyjności.

EKES zwraca także uwagę Komisji na konieczność uwzględnienia zapotrzebowania na dalekosiężne ramy dotyczące chmur obliczeniowych przyjętych na poziomie UE, gdyż przyszły rozwój tej technologii będzie bardzo dynamiczny i w najbliższej przyszłości także nieprzewidywalny.

4.16 EKES odnotowuje opublikowanie strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego i oczekuje przeglądu pakietu wspierających ją środków, w tym zaproponowanej dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i informacji.

4.17 Konieczne są specjalne środki na rzecz ochrony w internecie interesów dzieci i osób wymagających szczególnej troski, w szczególności dotyczące ochrony danych, oszustw online oraz nieuczciwego marketingu i reklam, które wykorzystują słabości użytkowników. EKES zwraca uwagę Komisji na liczne opinie EKES-u w tej sprawie⁽²⁸⁾, w szczególności opinie w sprawie *europejskiej strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci*⁽²⁹⁾ oraz *ram prawnych dla reklam kierowanych do dzieci i młodzieży*⁽³⁰⁾.

4.18 Jak stwierdzono w opinii Komitetu w sprawie *europejskiej agendy cyfrowej*⁽³¹⁾ otwarte standardy ułatwiają konkurencję oraz umożliwiają MŚP wzrost i konkurowanie na świecie. Wyraźnie wskazanym elementem polityki agendy cyfrowej powinny być zachęty i wsparcie dla otwartych standardów dla produktów i usług opartych na ICT w Europie.

4.19 Branża ICT jest zdominowana przez firmy amerykańskie i azjatyckie. Europa poniosła spektakularną porażkę

w pobudzeniu innowacji ICT do takiego poziomu, by utworzyć wiodące na rynku firmy-kolosalne, takie jak Google, Microsoft, Apple czy Samsung. Komitet z zadowoleniem przyjmuje plan dotyczący nowej strategii przemysłowej na rzecz mikro- i nanoelektroniki mający zwiększyć zdolność Europy do przyciągania inwestycji w zakresie projektowania i produkcji oraz jej udział w rynku globalnym. Niemniej strategia UE musi ulec radykalnej zmianie po to, by zapewnić europejskim przedsiębiorstwom warunki wzrostu potrzebne do tego, by stały się liderami globalnego rynku technologii i usług ICT.

4.20 Komisja musi również zadbać o to, by w tej strategii przemysłowej obowiązywały właściwe praktyki w zakresie zarządzania inwestycjami: inwestycje powinny być przyznawane na podstawie oczekiwanych zysków gospodarczych lub społecznych i wszystkie powinny podlegać rygorystycznemu dozorowi, który ma zapewnić, że oczekiwane korzyści urzeczywistnią się.

4.21 Proponowanymi inwestycjami w badania, rozwój i innowacje trzeba zarządzać tak, by zapewnić prawidłową koordynację między programami i projektami, umożliwiającą maksymalizację korzyści i uniknięcie marnotrawstwa związanego z powielaniem działań.

4.22 EKES uważa, że znaczące inwestycje w europejskie technologie i usługi GNSS powinny przyczynić się do powołania agendy. Wobec tego Komitet ponownie wzywa Komisję do uzyskania znaczącej synergii poprzez właściwe uwzględnienie programów GNSS w agendzie cyfrowej w formułowaniu i wdrażaniu agendy cyfrowej. EKES zwrócił uwagę na tę kwestię w swej pierwotnej opinii w sprawie agendy cyfrowej⁽³²⁾.

Bruksela, 22 maja 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE

⁽²⁸⁾ Dz.U. C 54 z 19.2.2011, ss. 58–64; Dz.U. C 128 z 18.5.2010, ss. 69–73; Dz.U. C 224 z 30.8.2008, ss. 61–66.

⁽²⁹⁾ Dz.U. C 351 z 15.11.2012, ss. 68–72.

⁽³⁰⁾ Dz.U. C 351 z 15.11.2012, ss. 6–11.

⁽³¹⁾ Dz.U. C 54 z 19.2.2011, ss. 58–64.

⁽³²⁾ Dz.U. C 54 z 19.2.2011, s. 58–64.